

Український державний університет залізничного транспорту

Рекомендовано
на засіданні кафедри
маркетингу, комерційної діяльності
та економічної теорії
протокол № 1 від 27 серпня 2021 р.

СИЛАБУС З ДИСЦИПЛІНИ
БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ

II семестр 2020-2021 навчального року

освітній рівень другий (магістр)
галузь знань 07 Управління і адміністрування
спеціальність 075 Маркетинг
освітня програма Маркетинг.

Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу - <http://rasp.kart.edu.ua/>

1. Команда викладачів:

Лектори: Зоріна Олена Іванівна (доктор економічних наук, професор), Контакти: +38 (057) 730-10-47, e-mail: zorina@kart.edu.ua
Години прийому та консультації: кожену середу з 14.00 до 15.00 Розміщення кафедри: Місто Харків, майдан Фейербаха, 7, 3 корпус, 4 поверх, 411 аудиторія
Веб сторінка курсу: http://do.kart.edu.ua/ Додаткові інформаційні матеріали: http://metod.kart.edu.ua

Харків – 2021

Цілі та завдання навчальної дисципліни

Курс бізнес-планування пропонує алгоритм розв'язання проблем, пов'язаних із розробкою бізнес-плану за міжнародними стандартами. У ньому крок за кроком подається процедура підготовки бізнес-плану. Матеріал курсу дає уявлення про інформацію,

необхідну для розробки бізнес-плану, і поради щодо її доступнішого викладу; містить рекомендації щодо формування структури бізнес-плану; розглядає питання, до яких підприємцеві потрібно особливо уважно поставитися під час підготовки бізнес-плану; визначає, до чого будуть особливо чутливими читачі бізнес-плану і на основі чого вони прийматимуть рішення про фінансування проекту. Саме для того, щоб розвинути в слухачів практичні навички складання бізнес-плану, в навчальні плани магістерських програм і запроваджено цей курс.

Головне призначення цього курсу - курс дасть необхідний рівень теоретичних знань і набуття практичних навичок бізнес-планування, які входять у компетенцію фахівця-економіста.

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетенції:

Загальні компетенції (ЗК):

ЗК1 Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК3 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК6 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації із різних джерел.

Спеціальні (фахові) компетенції (СК):

СК2 Здатність коректної інтерпретації результатів останніх теоретичних досліджень у сфері маркетингу та практики їх застосування.

СК5 Здатність до діагностування маркетингової діяльності ринкового суб'єкта, здійснення маркетингового аналізу та прогнозування.

СК8 Здатність формувати систему маркетингу ринкового суб'єкта та шляхи її реалізації з урахуванням між функціональних зв'язків.

Чому ви маєте обрати цей курс?

Мрії відкрити свою справу і перестати працювати «на компанію» стикається з суворою реальністю: згідно зі статистикою, більше 70% нових підприємств протягом трьох років зазнають невдачі і йдуть з ринку. Як правило, значна частина помилок відбувається на початковому етапі, а величезна кількість інвесторів відмовляється вкладати кошти в перспективні проекти через відсутність грамотного бізнес-плану.

Даний курс дозволить слухачам, які бажають запустити власний бізнес, отримати ключові компетенції в області планування і створення бізнес-плану, а також ознайомить з усіма складнощами процесів бізнес-планування. Також, даний курс буде корисний студентам і

допитливим людям, які, не тільки поновлять свої знання, а й, можливо, задумаються над комерціалізацією власних ідей. Курс включає в себе основи планування, а також вичерпний спектр знань для формування повноцінного бізнес-плану.

Від здобувачів очікується: базове розуміння економіки, а також обізнаність в питаннях планування та економіки підприємства.

Розуміння майбутнього підприємця своїх фінансових цілей є основою стратегії розвитку бізнесу.

Команда викладачів і ваші колеги будуть готові надати будь-яку допомогу з деякими з найбільш складних аспектів курсу по електронній пошті, на форумі і особисто - у робочий час.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи.
- критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей

вміти:

- розв'язувати складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.
- проваджувати дослідницьку та/або інноваційну діяльності

Організація навчання

Курс бізнес-планування вивчається з вересня по грудень, який дасть студентам необхідний рівень теоретичних і практичних знань з бізнес-планування та включає вивчення ризиків та планування і т.д. для застосування в сучасній бізнес - практиці.

Курс складається з однієї лекції та одного практичного заняття на тиждень. Він супроводжується текстовим матеріалом, презентаціями індивідуальними та груповими завданнями. Студенти матимуть можливість застосовувати отримані знання та вирішувати практичні завдання протягом обговорень в аудиторії та розв'язання індивідуального завдання.

Теми курсу за модулями

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Об'єктивні засади та сутність підприємництва

ТЕМА 1. Розвиток малого бізнесу в Україні

ТЕМА 2. Сутність підприємництва

ТЕМА 3. Функції та правовий статус підприємця

Змістовний модуль 2. Загальні умови підприємницької діяльності та основні види підприємств

ТЕМА 1. Підприємницька ідея та механізм її втілення

Модуль 2.

ТЕМА 2. Бізнес-планування у підприємницькій діяльності

ТЕМА 3. Вибір організаційної форми бізнесу

Змістовний модуль 3. Зовнішні чинники підприємницької діяльності

ТЕМА 1. Технологія заснування власної справи

ТЕМА 2. Посередники та посередницька діяльність

ТЕМА 3. Коопераційні зв'язки суб'єктів підприємництва

Бізнес-планування

схема курсу

Поміркуй	Лекції	Виконай
	Запрошені лектори	
	Довідковий матеріал	
	Презентації	
	Обговорення в аудиторії	
	Групові завдання	
	Індивідуальні завдання	
	Індивідуальні консультації	
	Іспит	

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті Університету (<http://kart.edu.ua>), включаючи навчальний план, лекційні матеріали, презентації, завдання та правила оцінювання курсу)

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати під час підготовки для обговорення в аудиторії. Необхідна підготовка повинна бути завершена до початку наступної лекції.

Лекції та практичні заняття

Список основних лекцій курсу наведений нижче. Пильнуйте за змінами у розкладі.

Денна форма здобуття освіти

Тиждень	Тема лекції	Тема практичних/семінарських занять
1	Сучасні концепції організаційного розвитку та процесний підхід до управління.	Організаційний розвиток. Диференціація об'єктів управління. Класифікація видів управління.
2	Основи моделювання бізнес-процесів	Управління бізнес-процесами. Сегментація діяльності організації на систему процесів.
3	Методологія формування бізнес моделі	Класифікація бізнес-процесів організації. Основні процеси. Допоміжні процеси.
4	Організаційне моделювання та управління бізнес-процесами	Особа підприємця. Бізнесмен, підприємець, менеджер. Загальні риси та різниці. Якості підприємця
Модульний контроль знань		
5	Сутнісна характеристика бізнес-плану	Сутність, еволюція, функції та принципи підприємництва
6	Формування інформаційного поля бізнес-плану	Пошук підприємницької ідеї. Підприємництво як процес. Методи пошуку підприємницької ідеї.

		Оцінка підприємницьких ідей
7	Загальна методологія розробки бізнес-плану.	Розробка бізнес-плану. Необхідність і цілі розробки бізнес-плану. Інформація для складання бізнес-плану.
8	Методологічні основи експертизи бізнес-планів	Розробка бізнес-плану. Структура бізнес-плану. Коротка характеристика основних розділів бізнес-плану.
Модульний контроль знань		

Заочна форма здобуття освіти

Тиждень	Тема лекції	Тема практичних, семінарських та лабораторних занять
1	Сучасні концепції організаційного розвитку та процесний підхід до управління.	Опрацювання лекційного матеріалу
2	Основи моделювання бізнес-процесів Методологія формування бізнес моделі Організаційне моделювання та управління бізнес-процесами	Опрацювання лекційного матеріалу
3	Сутнісна характеристика бізнес-плану	Опрацювання лекційного матеріалу
4	Формування інформаційного поля бізнес-плану	Опрацювання лекційного матеріалу
5	Загальна методологія розробки бізнес-плану. Методологічні основи експертизи бізнес-планів	Опрацювання лекційного матеріалу

Контрольні заходи результатів навчання

Методи контролю:

Усне опитування, поточний контроль, модульний контроль (тести), оцінювання виконання творчої роботи, підсумкове тестування, залік. При оцінюванні результатів навчання керуватися Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ (<http://kart.edu.ua/images/stories/akademiya/documentu-vnz/polojennya-12-2015.pdf>).

Згідно з Положенням про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу використовується 100-бальна шкала оцінювання.

Принцип формування оцінки за перший та другий залікові модулі відбувається за 100-бальною шкалою, що наведено у таблиці, де максимальна кількість балів, яку може набрати студент за різними видами навчального навантаження.

Максимальна кількість балів за модуль		
Поточний контроль	Модульний контроль (Тести)	Сума балів за модуль
До 60	До 40	До 100
Поточний контроль		I семестр
Активність на заняттях (Лекціях, практичних, лабораторних).		20
Виконання індивідуального завдання (РГР)		40
Здача в строк лабораторних робіт		-
Підсумок		до 60

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до державної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік або екзамен (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Ступінь залученості:

Мета участі в курсі – залучити вас до дискусії, розширити можливості навчання для себе та своїх однолітків та дати вам ще один спосіб перевірити свої погляди на питання застосування маркетингу в сучасних умовах. Участь буде оцінюватися на основі кількості та вірності ваших відповідей. Питання, хоча й заохочуються, однак не оцінюються в цьому блоці. Ми намагаємося надати всім студентам рівні та справедливі можливості для підвищення власною залученості. **Максимальна сума становить 10 балів за кожне ІДЗ.**

Практичні заняття:

Оцінюються за ступенем залученості та стислою презентацією виконаного індивідуально завдання (см. вище). **Максимальна сума на кожний модуль становить 60 балів (2 ІДЗ + залученість у дискусії).**

Модульне тестування:

Оцінюються за вірними відповідями на тестові модульні питання (20 питань в тесті, кожна вірна відповідь оцінюється в 2 бали). **Максимальна кількість становить 40 балів за модуль.**

Іспит:

Студент складає іспит (1 семестр магістерського курсу) за результатами модульного 1-го та 2-го контролю шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент становить 100 (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів тестування). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає заліковий бал. Якщо студент не погоджується із запропонованими балами він може підвищити їх на іспиті, відповівши на питання викладача

Програмні результати навчання:

Таблиця 1 – Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання дисципліни «Бізнес-планування»

Результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
РН 2 Вміти адаптувати і застосовувати нові досягнення в теорії та практиці маркетингу для досягнення конкретних цілей і вирішення задач ринкового суб'єкта.	Виконання студентами індивідуального завдання щодо обґрунтування необхідності провадження нових бізнес-ідей	Поточне оцінювання під час практичних занять з підсумковою оцінкою після здачі індивідуального завдання
РН 4 Вміти розробляти стратегію і тактику маркетингової діяльності з урахуванням крос-функціонального характеру її реалізації. РН 12 Здійснювати діагностування та стратегічне й оперативне управління маркетингом задля розробки та реалізації маркетингових стратегій, проектів і програм.	Складання студентами бізнес-плану з урахування впливу факторів маркетингового середовища	Перевірка індивідуального завдання за визначеною тематикою
РН 7 Вміти формувати і вдосконалювати систему маркетингу ринкового суб'єкта. РН 9 Розуміти сутність та особливості застосування маркетингових інструментів у процесі прийняття маркетингових рішень.	Проблемний виклад матеріалу щодо обґрунтування провадження бізнес-ідей, самостійна робота з науковими джерелами	Поточне оцінювання під час практичних занять
РН 10 Обґрунтувати маркетингові рішення на рівні ринкового суб'єкта із застосуванням сучасних управлінських принципів, підходів, методів, прийомів.	Виконання студентами індивідуального творчого завдання щодо обґрунтування застосування тих чи інших маркетингових інструментів.	Перевірка індивідуального завдання
РН 13 Керувати маркетинговою діяльністю ринкового суб'єкта, а також його підрозділів, груп і мереж, визначати критерії та показники її оцінювання. РН 14 Формувати маркетингову систему взаємодії, будувати довгострокові взаємовигідні відносини з іншими суб'єктами ринку. РН 15 Збирати необхідні дані з різних джерел, обробляти і аналізувати їх результати із застосуванням сучасних методів та спеціалізованого програмного забезпечення. РН 16 Усвідомлювати важливість	Здатність до захисту своїх прав на базі норм чинного законодавства та демократичних принципів суспільства.	Оцінювання під час дискусійного обговорювання на практичних заняттях

соціальної відповідальності за прийняті рішення у професійній діяльності, дотримуватись морально культурних цінностей.		
--	--	--

Команда викладачів:

Зоріна Олена Іванівна (<http://kart.edu.ua/m-ua/zav-kaf-m-ua>). Отримала ступінь д.е.н. за спеціальністю 08.00.03 – «Економіка та управління національним господарством» в УкрДУЗТ у 2012 році. Напрямки наукової діяльності: вантажні перевезення залізничним транспортом; удосконалення експлуатаційної роботи залізничного транспорту; маркетингові дослідження ринку транспортних послуг; рекламна діяльність; маркетингова логістика.

Кодекс академічної доброчесності

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням:

<http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://do.kart.edu.ua/>

Інформаційне забезпечення

Основна література до всіх тем:

1. Балака Є.І., Зоріна О.І., Колесникова Н.М., Писаревський І.М. Оцінка економічної доцільності інвестицій в інноваційні проекти на транспорті. Навч. посібник. – Х.: УкрДАЗТ ІППК

2. Зоріна О.І., Мкртичян О.М. Робоча програма, плани практичних занять, самостійна та індивідуальна робота та контрольної роботи та методичні вказівки до їх виконання з дисципліни «Економічна оцінка ефективності бізнес-планів» для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності «Маркетинг»

3. Зоріна О.І., Мкртичян О.М., Чебанова О.П. Конспект лекцій з дисципліни «Економічна оцінка ефективності бізнес-планів»

4. Зоріна О.І., Колесникова Н.М., Писаревський І.М. Оцінка економічної доцільності інвестицій в інноваційні проекти на транспорті. - Харків: УкрДАЗТ, 210
5. Зоріна О.І. Вплив маркетингових комунікацій на діяльність підприємств в сучасних умовах, О.І. Зоріна, В.Ю. Фадєєнко - Глобальні та національні проблеми економіки, 2018

Додаткова література до всіх тем:

1. Бізнес-планування підприємницької діяльності : навч. посіб. / З. С. Варналій, Т. Г. Васильців, Р. Л. Лупак, Р. Р. Білик. Чернівці: Технодрук, 2019. 264 с
2. Бізнес-планування : навч. посіб. / Т. Г. Васильців, Я. Д. Качмарик, В. І. Блонська, Р. Л. Лупак. – К. : Знання, 2013. – 173 с.
- 3.
4. Зоріна О.І., Калабухін Ю.Є., Ткаченко В.В. Результати дослідження соціального ефекту техніко-організаційних заходів на залізничному транспорті - Вісник ХНАУ. Серія: Економічні науки, 2014
5. Зоріна О.І. Соціально-економічні фактори формування стійкого розвитку залізничного транспорту - Вісник Одеського національного університету. Серія Економіка, 2013
6. Закон України «Про інвестиційну діяльність», Київ, 18 вересня 1991р., № 1560-ХІІ [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 1991. - № 47.
7. Закон України "Про цінні папери та фондову біржу" від 18 червня 1991 р. № 1201-ХІІ [Текст] // Відомості Верховної Ради. – 1991. - № 38. - с. 508.
8. Музиченко, А. С. Інвестиційна діяльність в Україні. Проблеми регулювання [Текст] / А. С. Музиченко. – К. : Кондор, 2009. – 405 с.
9. Балацький, О.Ф. Управління інвестиціями [Текст] / О.Ф. Балацький, О.М. Теліженко, М.О. Соколов. - Суми: “Університетська книга”, 2004. – 232 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. <http://metod.kart.edu.ua/>
2. http://www.uz.gov.ua/about/general_information/entertainments/pktbit/
3. http://www.uz.gov.ua/press_center/up_to_date_topic/page-4/451889/
4. <http://uz-cargo.com/>
5. <http://www.tmssoft-ltd.com/ua/about/about.php>

Додаток 1

Питання з дисципліни «Бізнес-планування» для проведення екзамену

1. Роль малого бізнесу у розвитку економіки країни.
2. Загальні принципи підприємництва.
3. Загальні умови розвитку підприємства в суспільстві.
4. Питання підтримки малого бізнесу в Україні.
5. Проблеми розвитку малого бізнесу в країні.
6. Сутність та функції підприємництва.
7. Види підприємницької діяльності.
8. Бізнесмен, підприємець, менеджер: хто вони?
9. Якості підприємця.
10. Скриті риси підприємця.
11. Підприємництво як процес.
12. Що таке бізнес-план і для чого він потрібен?
13. Інформація, яка потрібна для розробки бізнес-плану.
14. Основні вимоги до розробки бізнес-плану, його розділи.
15. Структура бізнес-плану: резюме, опис товару та ринку (на конкретному прикладі).
16. Структура бізнес-плану: виробничий та організаційний плани (на конкретному прикладі).
17. Структура плану маркетингу (на конкретному прикладі).
18. Ризики в підприємницькій діяльності.
19. Структура бізнес-плану: конкуренція та конкуренти.
20. Структура бізнес-плану: фінансовий план.
21. Суб'єкти підприємницької діяльності.
22. Загальні форми і принципи підприємницької діяльності.
23. Приватнопідприємницька діяльність на Україні, її переваги.
24. Індивідуальна приватнопідприємницька діяльність, її недоліки.
25. Господарські товариства: поняття й особливості.
26. Етапи створення акціонерних товариств.
27. Особливості функціонування акціонерних товариств. Види АТ.
28. Особливості створення і функціонування товариств з обмеженою відповідальністю.